

Bayer Zsolt: Merlin tánca

2012 május 04. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Húsz éve még azzal a nekiveselkedéssel indultunk, hogy majd mi meghaladjuk a borzalmas huszadik századot. S ez elhatározásnak nem is rossz ám. Csak abban tévedtünk, hogy majd a huszonegyedik jobb lesz. Nem lett jobb.

Amikor megkaptam a felkérést, hogy írjak valamit a magyar jobboldal elmúlt tíz évéről, nem t?nt nagyon

bonyolultnak a feladat. Írni valamit, ráadásul a megjelölt téma egyik szereplőjeként, hálás dolog. Lehet benne sziporkázni. Aztán történt valami. Ami elsősorban a sziporkázást tette zárójelbe.

És most, innen fent?!, infarktusom komor, kietlen, magányos tanúhegyér! körülnézve látszik ám az elmúltot negyvenkilenc év is. És ez látszólag több, mint az elmúltot tíz esztendő – de mégis csak kevesebb valamivel. Ugyanis ameddig nem kellett megmásznom ezt a tanúhegyet, azt hittem, ellátok én ezer esztendőnk felett is. S ez az önhitt magabiztosság azt súgta olykor, már-már olyan varázserővel bírok, mint Merlin...

„Rajtunk már csak a mágia segíthet,
bárhova megyünk, ugyanaz a díszlet.
Egyforma ízek, egyforma méret.
Mindegy, hogy Bécsben, vagy Pécssett élek.
Németül számol a cseh súlyemelő,
angolul sír a dán mólóvarn?

Táptos kellene vagy inkább sámán.
Csak csalók vannak, sok kicsi sátán.
Hívhatnánk Drakulát, hiába jönne
senki sincs már aki félne tőle.
Filmtrilógiát csináltak belőle.
Máanyag sárkány hódol előtte.

Merlin csak éjjel táncol
állatokkal, tőzzel, fákkal.
Fogy az ereje, nem bír a világgal. (...)

A hóhajú öreg idemenekült.
Nem haldokol, még csak sebesült,
üldözi a civilizáció.
A mősorban nem ? a szenzáció.
Hogy megélhessen, kutyákat gyógyít
medvéket mosdat, ketrecet tisztít.

A társulat járja Európát, Debrecent
Riminit, Prágát, Moszkvát.
Túltáplált városokat keres fel.
A varázsló csak a falvakban szerepel.
Itt él a hagyomány, parázslik a hit
a vének értik, a kicsik elhiszik.

Merlin csak éjjel táncol
állatokkal, tőzzel, fákkal.
Fogy az ereje, nem bír a világgal.”

Merlin pedig így járt. Hobó feltehetőleg nem is sejti, hogy sok-sok „jobboldali” alapvető életérzését sikerült összefoglalnia ebben a dalban (is). És Merlin jelene nem éppen utolsó kiindulási pont. Legyen ez a kályha, ahonnét nekivágunk elmúltot tíz, negyvenkilenc, ezer esztendőnek. Innen, Merlin éjjelbe szorult táncából fejthető fel a jobboldal alapélménye: a világ, s benne Magyarország valami iszonyatos végkifejlett felé száguld. S lássuk be, olyan nagyon azért nem nehéz érvelni e mellett.

Lássuk be: a világ, amit összehoztunk magunknak, megérett a pusztulásra. Ugyanis nem nagyon maradt benne tisztelhető, és nem nagyon maradt benne bizonyosság. Drága Cseh Tamás erről még így énekelt: „A világ varázstalanítva lett...” – és tényleg... Csak az a bökkenő, hogy a világ jelen állapota a politikai „másik oldal” (bal) Ugyan! Ezt már ?k sem gondolják komolyan önmagukról!) számára maga a haladás, a fejlődés, a vágyott gyönyörűség. S ez az antagonisztikus ellentét majdhogynem lehetetlenné teszi a beszélgetést. Holott akadna megbeszélhető.

Megbeszélhetnénk, hogyan jutottunk idáig.

*

„A kétely, hogy e civilizációban a tömegek számára el?bb-utóbb minden unalmas lesz, nem hagy nyugodni (...). A civilizáció, mint valamilyen rejtélyes vegytisztító üzem, lassan kiszívja az életb?l mindazt, ami harc és ellenállás volt benne – mert az élmény mindig harc. (...) A civilizáció unalmas, mert az élet élményéért nem enged harcolni többé (...). Mindig unalmas, mikor egy eleven, élett?l, felel?sségt?l meleg kultúra kih?l és átmerevedik civilizációvá. Ez az unalom az egyik oka, hogy bekövetkezhetett mindaz, ami bekövetkezett.”

Márai Sándor írta ezt, régen, nagyon régen. S azóta a helyzet jelent?sen romlott – pedig a helyzet, mint olvassuk, már nagyon régen, a huszadik század els? harmadában is jelent?sen rossz volt. Aztán jött ismét a háború, mint nagy unalom?z?, aztán jöttek a boldog békeid?k, már megint, és a világ végkép varázstalanítva lett.

E mostanihoz fogható unalom még soha nem lengte be a nyugati civilizációt. S ezen rettenetes, emészt? unalom el?l változatos elmebetegségekbe menekül a kor embere. A legújabb divat, mely a fiatalokat ragadja el, a háborúval való játszadozás. Illetve játszadozás a háború gondolatával. (Tessék elolvasni a vonatkozó adatközléseket a Jobbik háza tájáról.) A politikai másik oldal aktuális elmebetegségét pedig Alain de Benoist foglalta össze a Heti Válasznak adott friss interjújában:

„A baloldal és a széls?baloldal elfelejtette történelmi gyökereit, küldetését, és így Európa minden országában tökéletesen elszakadt a népt?l, a nép valós problémáitól. A szociáldemokraták teljesen elárulták baloldaliságukat, és gyakorlatilag a globális kapitalizmus hívei lettek maguk is. A széls?baloldal pedig megelégszik azzal, hogy a társadalom periférikus csoportjaival, a bevándorlókkal, az illegális menekültekkel, a homoszexuálisokkal, a drogosokkal foglalkozzanak, pedig ezen témák és kisebbségek irányába a nép többsége eleve érdektelen vagy ellenséges. A baloldal még mindig nem látja be, hogy a túlzott bevándorlás okozta társadalmi problémák els? számú vesztese maga a munkásosztály. A munkásosztály észrevette tehát, hogy a széls?baloldal valójában a bevándorlókkal egy új proletariátust akar képezni, és azzal cserélné le a nemzeti munkásosztályokat. A széls?bal tehát már nem az alsóbb osztályok érdekeit képviseli – hanem a bevándorlókat és egyéb marginális csoportokat. Éppen ezért a baloldal és a széls?baloldal számos egykori szavazója a Nemzeti Frontot választja, mert Marine Le Pen pártja lett a valódi munkáspárt. A munkásság 35 százaléka ?rá szavazott, a baloldal jelöltjei jóval elmaradnak ett?l az aránytól.”

Egyáltalán nincs ez másképpen Magyarországon sem.

A magyar jobboldal pedig odaszorult léleekben e két elmebaj közé, a jobbikos háború-várás meg a balos, széls?balos permanens „emberjogi harcok” közé, és annak ellenére néz egyre riadtabban körül, hogy soha nem volt még ennyire er?s. Egyre riadtabb, bizony, bár meggy?z?dése, hogy alapvet?en igaza van majdnem mindenben, egyszer?en nincs lelki ellenszere az elképeszt? és minden képzeletet felülmúló hazugságra és agresszivitásra. S persze azért is, mert mindig pirulva fogjuk tagadni, de azért eo ipso elitisták vagyunk. Nagyjából az Astoria után elveszítjük biztonságérzetünket, és nincsen érvényes szavunk a külvárosi éjben. Amennyire otthonosan mozgunk vidéken, falvakban, határon túli magyarok között, amennyire felháborít bennünket a kádárizmusból ránk örökl?dött elviselhetetlen „parasztozás”, annyira leszünk Gólyakalifák, Tábori Elemérek a külvárosok odvas fogsorú házsorai között, s él bennünk a vágy, hogy amíg „?k” parasztoznak, addig mi kéjjel „prolizzunk”...

Elitisták vagyunk.

Pirulva fogjuk tagadni, de imádjuk a Hihetetlen család cím? animációs filmet, megnéztük már ezerszer a gyerekekkel, és felhívtuk figyelmüket a feln?tteknek szóló poénokra. Leginkább arra, amikor Nyúlánka leteremti férjét, Mr. Irdatlan, amiért az nem ért haza a gyerek ballagására. Mr. Irdatlan pedig kifakad: „Ballagás? Mi az, hogy ballagás? Negyedikb?l megy ötödikbe, csak ma minden alkalmat megragadunk, hogy piederstálra emelhessük a középszer?séget!” Ez a mondat k?j a jobbos füleknek, f?képp, hogy egy amerikai szuperprodukciónban hangzik el, s így külön zamatot kap. Az meg f?leg, amikor Mr. Irdatlan f?nöke, a biztosítótársaság félreérthetetlen karakter? Mr. Haptákja megkísérli elmagyarázni a profit mindenhatóságát, mire Mr. Irdatlan úgy vágja pofán, hogy legalább három falat átszakít.

Ezért a pár másodpercét teszik be jobbos gondolatb?nöz?k újra és újra a Hihetetlen családot a lejátszóba...

De ett?l a gondolatb?nözést?l csak fokozódik a riadalmunk.

Ugyanis mi a szocializmus nev? elmebajt gy?löltük a legeslegjobban, s igazából akkor lettünk elszánt elitisták. És

sóvárogva vágytuk a Nyugatot, a kapitalizmust, s amikor olykor-olykor arra jártunk, a szánalmas kis valutakeretünkkel meg az elhatározással, hogy legközelebb úgyis maradunk, akkor csodát láttunk mindig.

Most meg csak állunk, és még nem mertük eldönteni, hogy a Nyugat már akkor is ilyen borzalom volt, csak nem vettük észre, vagy azóta lett ez bel?le.

Még nem mertük eldönteni, hogy az összes álmunkat meg kell-e tagadnunk, vagy csak a „szent Kelet vesztett boldogságát”, ezt „a gyalázatos jelent”. S miközben ezen dilemmázunk összkomfortos elefántcsont tornyainkban, a hátunk mögött az egyik május elsejei réten valami szerencsétlen, születése pillanatában vesztésre ítélt idióta kalasnyikovval lövöldöz a leveg?be, a másik majálisos réten pedig egy ugyanolyan idióta önmaga soha tisztességgel meg nem írt szakdolgozatát állítja a világmindenség középpontjába.

Ebb?l a néz?pontból pedig egy pillanatra élesen látszik, hogy nagyon magunkra vagyunk ám hagyva.

S hogy a katolicizmus egyetlen óriási tévedése az egyetemesség dogmája, a protestantizmusé meg a predestináció börtöne.

Mert nincsen egyetemesség, ami felválthatná a nemzetit. Csak az emberi ostobaság örök és egyetemes.

És nem, még sincsen predestináció – mert akkor a majálisok virágos rétjein minden elmeháborodottnak igaza van. Vagy legalábbis nem tehetnek róla. Azt pedig tényleg nem lehetne elviselni...

*

Ha meg kell tagadjuk minden álmunkat, akkor legalább járjunk végére, hogy miért:

„Marx, Freud és Einstein ugyanazt az üzenetet közvetítették az 1920-as évek számára: a világ nem az, aminek látszik. Az érzékszervekben, amelyeknek empirikus észleletei alakítják gondolatainkat id?r?l és távolságról, helyes?l és helytelen?l, törvényr?l és igazságosságról, s az ember társadalmi viselkedésének természetét?l – nem lehet bízni. A marxi és freudi elemzés ráadásul, mindegyik a maga módján, aláasta a személyes felel?sség és kötelesség rendkívül fejlett érzékét az iránt a meggyökeresedett és objektíve igaznak tekintett erkölcsi szabályrendszer iránt, amely a 19. századi európai civilizáció középpontját alkotta. A benyomás, amelyet az emberek Einsteint olvasva szereztek – miszerint minden értékmérce viszonylagos-, az erkölcsi anarchiának ezt az egyszerre csüggeszt? és felvillanyozó vízióját er?sítette meg.”(1)

Bizony ám, Istenem... Húsz éve még azzal a nekiveselkedéssel indultunk, hogy majd mi meghaladjuk a borzalmas huszadik századot. S ez elhatározásnak nem is rossz ám. Csak abban tévedtünk, hogy majd a huszonegyedik jobb lesz.

Nem lett jobb.

Minden ízében rosszabb lett. „Ami van: széthull darabokra”. Hát persze, ez az egyetlen átélhet? és igazolható alapélmény. Ám hogy „csak ami lesz, az virág” – nos, ez t?nik most a legnagyobb tévedésünknek.

Csak suttogva merem bevallani: építsük vissza a 19. századot. Lehetetlenségnek éppen annyira megfelel?, mint jónak, szépnek, élhet?nek, igazságosnak, emberinek látni és láttatni a globális t?kés világot. Viszont: „Az elképzelés, hogy az olyan írók, mint Proust és Joyce éppúgy romba döntötték a 19. századot, mint gondolataikkal Einstein és Freud, nem is annyira irreális, mint amilyenek látszik. A 19. században érte el csúcspontját a személyes felel?sség filozófiája – az elképzelés, hogy egyenként valamennyien felel?sek vagyunk tetteinkért –, amely a zsidó-keresztény kultúra és az ókori világ közös öröksége volt.”(2)

Hát ezért állítom, hogy nincsen ma nagyobb forradalom a múltba fordulásnál és a kivonulásnál. Kivonulás: szecesszió... Úgy van. S mivel a zöldborsószemmé zsugorodott idióta világból lehetetlen már bárhová is kivonulni, hát a jelenb?l kell kivonulni. „Mélységes mély a múltnak kútja” – kezdi Thomas Mann a József és testvéreit. Hát akkor tessék-tessék, ott van a rengeteg hely, a múlt mélységes mély kútjában. S talán a sok-sok önkéntes kivonulás összeáll majd hamarosan valami mássá, mint a jelen. Mert ez lenne a cél, ugye, s lehet?leg kalasnyikovok nélkül. Ez lenne a cél, mert másképpen marad a végtelenül unalmas, retardált valóság. Ahol nem hogy József és testvéreit, de már semmit sem kell elolvasni. Bizony felebarátaim, jó, ha tudjátok, hogy az írásbeliség megszn?ben van. Ha lesz utókor, az úgy fog emlékezni erre a civilizációra, mint az sms-nyelvezet civilizációjára, amelyben ötszáz szóval kényelmesen leélhet? volt egy egész élet.

S a pitiáner kisszer?ség olyannyira gy?zedelmeskedett, hogy már a b?nök sem igaziak. És az a leghátborzongatóbb, hogy ezt már Cs. Szabó László is így érezte, 1942-ben:

„A mi világunkban érdekek helyett ismét hitvallások keresztezik egymást (s a fegyverüket), s a hitvallás tudvalev?leg vérengz?bb, mint az érdek. Csakhogy az új hitvallások végcélja már nem a végtelenség; a protestantizmus és az ellenreformáció kitérte, amely szomorú nagysággal fénylött a testvérgyilkos emberkézen; a cél most itt van a földön, törpe emberi sorsunkban, amelyet a társadalmi evangéliumok nevelésesen fölnagyítottak. Visszahulltunk az örvényl? XVI. Századba, de a régi gyilkosok és kegyetlen hitvallók alázatos nagysága nélkül. Ma olyan hitvallásokért vérengzünk, amelyek a múlt században még csak elméletek voltak. Valamelyik elmélet a sok uralkodó elmélet közül.”(3)

*

És manapság?

Manapság már ennyi sem maradt. Manapság száználmas lelki nyomorékok sikoltanak a nyilvánosságba újszer?nek és tabudöntögetésnek szánt gondolat-roncsokat. ?k a kilátástalanság hajótöröttjei, akik azt hiszik, hagyomány- és múlt-öléssel fogják túlélni a semmit:

„A b?nösök azok, akik el akarják hitetni veled, hogy a nagyvilágon e kívül nincsen. Ez az örök magyar hazugságok legsúlyosabbika. Ne érezd magad otthon a nagyvilágban, magyar! Ezt követelik t?led, születésed óta. Ezt szavalják neked az állami ünnepeken, már az óvodában rákezdik, és folytatják az iskolában, szavalnak, mennydörögnek, sulykolják a fülbe, hogy e kívül nincsen számadra. Húzódj be a Kárpátok eresze alá! Zárd magadra az ajtót,, fordulj a fal felé, és álmodj szépeket, magyar! Ezt akarják t?led. És ha nem vagy elég óvatos, bed?lsz nekik. S tényleg úgy mozogsz majd ezen a bolygón egész életedben, mint egy marslakó A határokon túl mint egy idegen.”(4)

No, hát ennyi lett a 19. századból, a reformkorból. S lám, a b?n is ilyen száználmas lett, apró, kocsonyás és undorító – éppen mint a fenti, hajótörött gondolatöredék.

S ha már Vörösmarty Mihályunk is oda lett ültetve a vádlottak padjára, akkor riadtan vegyük észre, hogy nincsen semmi fontosabb kérdés ma sem az ? kérdésénél:

„Ment-e a könyvek által a világ elébb?”

A jobboldal konok, makacs, rögeszmés és empirikusan sehogyan sem igazolható válasza erre az, hogy igen.

Kicsit b?vebben? Nem... De konok, makacs, rögeszmés a ragaszkodásunk ahhoz, hogy nem lehet kiirtani a könyvet, az írásbeliséget, a magaskultúrát, az elitizmust, a múltat és a históriát az életünk?l, bármennyi száználmas kis alak szövetkezik erre, s persze mind a haladás jelszavával.

Hogy is szól a mondat Bereményi csodálatos Eldorádójában?

„Most olyan id?k jönnek, hogy szükség lesz azokra, akik ártatlanok és nem haragszanak.”

A rossz hír, hogy odaát nincsenek ártatlanok, ideát meg nincs senki, aki nem haragszik.

Nehéz lesz. De hát, hogy idegesítem a társaságot kissé, kéjjel zárom az egészet Vörösmartyval:

*„Mi dolgunk a világon? Küzdeni
Er?nk szerint a legnemesbékért.
El?ttünk egy nemzetnek sorsa áll.
Ha azt kivítettük a mély sülyedés?l
S a szellemharcok tiszta sugaránál
Olyan magasra tettük, mint lehet,
Mondhatjuk, térvén ?seink porához:
Köszönjük élet! Áldomásodat,
Ez jó mulatság, férfi munka volt!”*

*

Jegyzetek:

1.: Paul Johnson: A modern kor (A huszadik század igazi arca)

- XX. Század Intézet, 2000. 17. oldal.*
- 2.: *Id. m?., 16. oldal.*
- 3.: *Cs. Szabó László: Kis népek hivatása*
Természet- és Társadalombarát Fejlődésért Közalapítvány, 2005;
Kortárs Könyvkiadó, Budapest, 2005. 117. oldal.
- 4.: *Kácsor Zsolt: A legmesszebb ezektől!*
Népszabadság, 2012. április 24. 11. oldal.

mandiner.hu - [Merlin tánca \(Bayer Zsolt\) – Mi a jobb? VIII.](#)

Ajánló